

Vážení čtenáři,

společně otevíráme 31. ročník vydávání časopisu „Zelená a doba“ a dovolte při této příležitosti stručný historický exkurs.

Časopis začal vycházet v roce 1990 pod hlavičkou Okresního sdružení Strany zelených v Olomouci pod názvem „Zelení vzteky“. V roce 1993 přešel pod občanské sdružení Zelený kruh Olomouc a změnil svůj název na „Zelení a doba“. Prvním šéfredaktorem byl Jiří Jurečka, štafetu postupně převzali Vladimír Coufal a MUDr. Vladislav Raclavský, Ph.D. K duchovním otcům měsíčníku patřili také RNDr. Martin Tichý a Bc. Miroslav Petřík, kteří stáli v čele redakční rady. Pod vedením těchto osobností a za stálé spolupráce uznávaného výtvarníka Jiřího Komára Jurečky si časopis udržoval vysokou úroveň. V roce 1996 převzal funkci šéfredaktora MUDr. Pavel Andrš. Časopis vychází nákladem 2 500 výtisků, je zasílán předplatitelům a volně prodejný v distribuční síti PNS.

Ve své dnešní podobě se snaží přispívat k ochraně přírodního a kulturního dědictví, hájit tradice a odkaz našich předků, upevňovat křesťanské principy, podporovat spolky a zájmové iniciativy.

Snaží se být širokou diskusí a názorovou platformou k problémům, které přináší „doba“ lidem vyznávajícím podobné hodnoty. Obsahově je časopis cílen na dění v Olomouckém kraji, ale nevylučujeme se ani některým globálním problémům.

Také v letošním roce budeme vycházet jako měsíčník na recyklovaném papíru v rozsahu 16 stran. V elektronické podobě je k dispozici na www.kolomouc.cz. Jeden výtisk bude i nadále za 7,- Kč, roční předplatné 70,- Kč můžete případně poukázat na účet číslo 159544384/0300, do zprávy pro příjemce uveďte svoje jméno, u nových předplatitelů také adresu. S potěšením uvítáme Vaše příspěvky, zkušenosti, podněty a informace o Vámi připravovaných akcích, prostě vše, co by nás mohlo něčím potěšit a obohatit. Rádi bychom pro Vás připravili další historické vycházky a 21. ročník Letní folkové scény na Michalských schodech v Olomouci.

- Drobné památky Topolan
- Ptákem roku 2022 je zvonek zelený
- Ornitologické exkurze MOS
- Zimní přikrmování pomáhá ptákům přežít
- ČSOP – Ekocentrum Iris
- Muzeum Rýmařov
- ACHTUNG FESTUNG
- Zabíjačka na Fortu XVII
- Knihovna města Olomouce
- Filmové ceny
- Hanácká Sibiř
- Novinky v ZOO
- Rozloučení s rokem 2021
- Arcivévoda Karel oslavil 61. narozeniny

Děkujeme všem sponzorům, příznivcům a předplatitelům, přejeme hezký a úspěšný rok 2022.

Redakce

Rodinný Penzion Majorka

Nově a stylově zrekonstruovaný secesní dům postavený Janem Husičkou v letech 1867–1872. Statek s konírnou býval ve své době nejkrásnějším domem v obci Slatinice. Manželé Husičkovi měli dceru Marii, která se po I. světové válce provdala za Františka Koudelku, důstojníka rakouské armády, který se narodil v nedalekých Drahanovicích. Marie Koudelková Husičková byla zvaná podle hodnosti svého manžela „Majorka“.

Dnes je z bývalého statku stylový penzion, který svým návštěvníkům nabízí ubytování v šestnácti pokojích. Pro náročné klienty je připraveno VIP apartmá Pekárna, vybavené stylovým nábytkem a americkými kamny.

Všem hostům je k dispozici společenská místnost a dále se v objektu penzionu nachází stylově zařízený prostor Pekárny. Oba

tyto prostory lze využít pro firemní večírky, oslavy narozenin, rauty a jiné společenské akce. Pro školení a semi-

náře nabízí penzion vlastní vybavenou školicí místnost pro 40 osob.

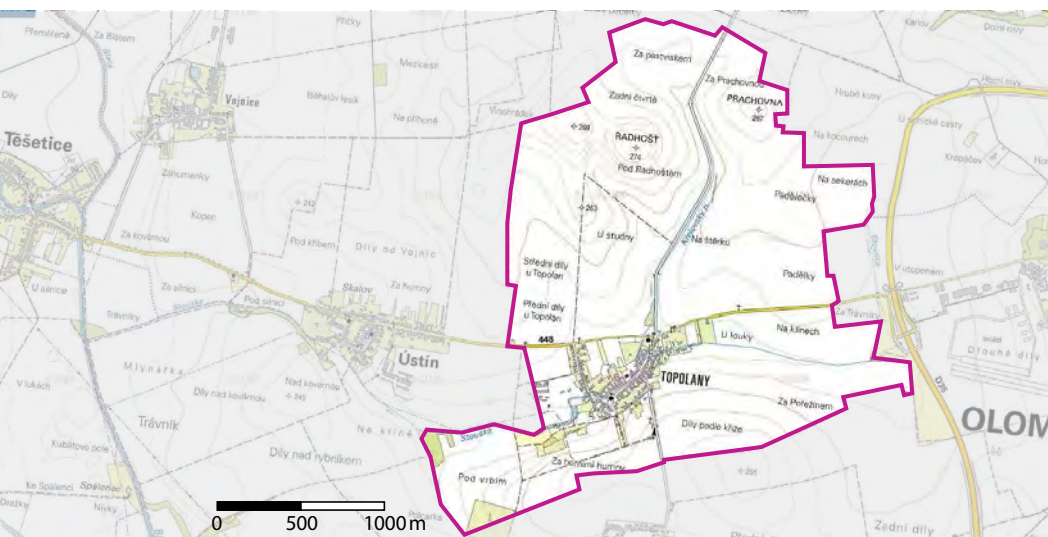
Lázně Slatinice
A.D. 1526

Lázně Slatinice a. s.,
Slatinice 29, 783 42,
www.lazneslatinice.cz,
recepcie@lazneslatinice.cz

Drobné památky Topolan

Paměť krajiny zachovaná ve stromech.

Zvíře, strom, člověk – ti všichni sdílí tentýž dech. Vitr dal našim otcům první dech a přijme jejich poslední.
náčelník Seattle v r.1855

Západně od Olomouce najdeme malou hanáckou ves Topolany. Její střed leží v mírném svahu nad potůčkem, který místní lidé nazývají Zlatá Stouzka. Většina zemědělské vsi patřila k církevnímu panství Klášterního Hradiska a olomoucké kapituly. V písemných pramenech se připomíná již roku 1078. Název znamená místo s topoly, jak mohli vidět ves původních domácích obyvatel naši slovanští předkové. Velmi dávné osídlení dokládají pravěké nálezy objevené na dvoře statku pod kapličkou na návsi. Katastr vesnice je až na malý obecní lesík a třešňovou alej odlesněný, na všechny strany se rozkládají úrodné lány. Staré topoly a vrby najdeme i dnes na březích potoka, vysazují se i nové topoly, aby se název obce uchoval v jejich vysokých kmenech.

Drobné památky Topolan úzce souvisely se životem jejich obyvatel. Na horním konci návsi stojí opravená stará kaple zasvěcená sv. Floriánovi. K malé kapličce z roku 1739 byla přistavěna roku 1861 věž se zvonicí. Zvonek po vystavění nové kaple sloužil už jen jako umíráček. Později byla nad ní postavena ještě dřevěná zvonice Československé církve husitské, bohužel již zmizela. Pěkné místo doplňuje kamenný kříž s ukřižovaným Kristem z roku 1861. Na místě staršího kříže stojí renovovaný kříž, který má po bocích na římse sochy Panny Marie a sv. Jana, na bocích podstavce jsou reliéfy Ecce

Homo, sv. Roch a sv. Jan. Na návsi pod kapličkou roste u studny s pitnou vodou stará hruška. Již přes sto let je svědkem života zdejších lidí. Pamatuje rukování vojáků v první světové válce i pohřební průvody pro některé z nich.

Nová kaple zasvěcená Božskému srdci Páně byla postavena u křižovatky v novogotickém slohu v letech 1913–1915. V oploceném areálu kaple s lipami najdeme kamenný kříž postavený nákladem manželů Josefa a Marie Pospíšilových L. P. 1923, vpravo od vchodu stojí na kamenném podstavci socha sv. Václava z roku 1929 od sochaře Julia Pelikána. Původně zde stál ještě pomníček dvěma vojákům Rudé armády, kteří zahynuli 8. května 1945 a byli pohřbeni po skončení války. Protože minulému režimu nebylo příjemné pietně připomínat jejich smrt u církevního objektu, byl pomník přestěhovaný do prostoru u silnice v malém parčíku. V říjnu roku 1968 u něj byla vysazená lípa.

K nejstarším památkám Topolan patří kamenný smírčí kříž za stodolou statku č. 9 vpravo nad silnicí do Hněvotína. Klínový kříž z pískovce má na přední straně vytesaný reliéf tesařské sekery – vražděného nástroje. Podle pověsti je to památka na místo, kde zabil ze žárlivosti zdejší mládenec za třicetileté války švédského důstojníka, který sem chodil za dívkou. Nachýlený kříž pod ořechem stojí na pů-

Kaple sv. Floriána se sousoším Kalvárie

vodním místě. Z kříže si dříve lidé vytvářeli nedotknutelné znamení, proto nesměl být poškozen ani přeložen na jiné místo. Pokud se tak stalo, kříž se mstil přísným trestem, někdy i smrtí nebo alespoň strašil. Duch mrtvého v kameni zde možná zůstal dodnes. Až do 50. let stála vedle něj čtyřboká sloupková Boží muka. Při svázení obilí k mlátičce byla půvabná památka žebříňákem plným snopů shozena a znovu už ji nikdo nepostavil.

Vysoká zděná Boží muka stojí těsně u silnice k Ústínu na hranici katastru s Topolany. Čtyřboká hranolová stavba se

Smírčí kříž za stodolou

Drobné památky Topolan

stanovou stříškou a křížkem pochází z poloviny 18. století. Rychle projíždějící auta se prozatím vyhýbají nemovitě kulturní památce, jež je uvedena u obce Ústí. K místu se váží jarní prosebná modlení za dobrou úrodu.

U silnice k Olomouci najdeme vedle sebe dvě památky, které zachovávají dávnou paměť místa. Vpravo u cesty stojí novogotický podstavec, na kterém stála socha Panny Marie Lourdské. Podle farních zápisů je v roce 1885 nechala postavit paní Dolenečková z Topolan. Vedle ní jsou novogotická kamenná Boží muka ze stejné doby, ve výklenku býval obraz Panny Marie. Při jejich stavbě se podle pověsti našly lidské kosti. Nález může souviset s válečnými událostmi při obléhání Olomouce pruskými vojáky v roce 1758. Památky stojí na místě staré Boží muky a původně u nich rostly 4 mohutné lípy, jejichž stáří odpovídalo tomuto datu.

Směrem k Olomouci vlevo u silnice stojí mezi dvěma lipami socha sv. Jana Nepomuckého. Podle nápisu na zadní straně podstavce byla zbudována od Františka Dostála z Topolan v roce Páně 1886. Stojí na soukromém pozemku a i dnes patří rodině Dostálových. Jejich pradědečka Františka při kopání studny ve dvoře statku č. 11 zasypala hlína. Když jej vytáhli

ze studny živého, nechal postavit sochu jako projev díkuvzdání za záchranu svého života. Sv. Jan – připomínka nehody se šťastným koncem se dívá přes silnici k jihu, prsty na rukou a vrchol kříže v ruce má ulomené.

Vpravo u silnice do Hněvotína stojí na kopci kamenný kříž s ukřižovaným Kristem nad reliéfem hroznů, který pochází z roku 1827 a je potočený ke hřbitovu v Hněvotíně. Topolany byly k Hněvotínu přifařeny, zde se loučil nebožtík se svojí obcí. Na hřbitově stojí kamenný kříž, který je památkou na oběti první světové války i pro občany Topolan.

Další kamenný kříž stojí u silnice k Ústínu mezi vysokými smrky, které jej úplně zakrývají. Na podstavci vzadu je nápis „Nákladem Leonarda Psoty, manželky jeho Anny a sestry jeho Josefy Kužené z Topolan 1893“. Na bocích podstavce jsou reliéfy Panny Marie, sv. Šebestiána a sv. Rocha, horní rameno kříže je ulomené.

Ke křížům a Božím mukám u cest se sedláci v květnu chodili modlit za úrodu a příznivý rok. Kříže mívaly na bocích nebo ve předu kovový držák na „věčné světlo“, ve kterém byla zapálená olejová lampa nebo svíčka.

Další připomínky minulosti najdeme na křižovatce silnice od Hněvotína.

Kamenný kříž z r. 1827 u silnice do Hněvotína

U studny tu leží dva mohutné kamenné kvádry, na jednom je letopočet 1885. Pocházejí z neznámé polohy, snad byly součástí podstavce. V soukromé zahradě v ulici Bratří Čapků najdeme mohutné kamenné závaží s obdélníkovým otvorem, jež pochází z váhy na vážení vozů s cukrovkou. Je na něm nápis Topolany 1924.

Pod sochou Panny Marie Lourdské u potoka byly dvě studánky, jedna z nich měla podle pověsti léčivou vodu, místní lidé si v ní léčili nemocné údy.

Stromy byly odedávna součástí naší krajiny. Byly orientačními body, jejich stín vybízel k odpočinku. Jejich větve se skláněly nad kapličkami a kříži, ochraňovaly obydlí vesničanů i místa se zachovanou pamětí. Stromy tvořily jeden z nejstarších pomníků nad hroby. Podle pověrečných představ se duše po smrti měnila v ptáka, který přebýval v koruně stromu. Zvláště lípa byla považovaná za strom „dobrý“, který zaháněl všechny nečisté síly a kterému se vyhýbali zlí duchové.

Když jsem procházel místa drobných památek v krajině, zpívali mi na cestu ptáci ukrytí v korunách stromů. Promlouvali ke mně veselým ptačím zpěvem. Vydáte li se hledat místní památky uslyšíte je také.

Ján Kadlec

Socha sv. Jana Nepomuckého

Moravský ornitologický spolek – středomoravská pobočka ČSO

Bezručova 10
750 02 PŘEROV 1
Česká republika

tel.: +420 776 746 980 – nonstop
tel.: +420 606 324 763 – kontaktní osoba pro média
e-mail: info@mos-cso.cz

Bankovní spojení: 32434831/0100
www.mos-cso.cz

Ptákem roku 2022 je v Česku zvonek zelený

Se zvonkem zeleným se můžeme setkat v zemědělské krajině i v zahradách a na krmítkách, a to plošně v celém Česku. Za posledních deset let jsme nicméně přišli o dvě třetiny české populace zvonků. Ohrožuje ho závažná ptačí choroba trichomonóza. Ta je pro savce včetně člověka sice neškodná, pro ptáky je ale smrtící. Kvůli ní je zvonek jedním z nejrychleji ubývajících druhů posledního desetiletí.

Praha, 4. ledna 2022. Česká společnost ornitologická (ČSO) vyhláší ptákem roku 2022 zvonka zeleného. Pomyslné žezlo mu předává káně lesní. Udělením titulu zvonkovi chtějí ornitologové upozornit na to, že ptáci, které považujeme za obyčejné a všudypřítomné, nemusejí být běžní napořád, pokud budeme do jejich životů a životního prostředí nešetrně zasahovat. Cenná data o výskytu zvonků může veřejnost dodat během nadcházející Ptačí hodinky – sčítání ptáků na krmítku, které proběhne už tento víkend 7.–9. ledna 2022.

Titul pták roku uděluje Česká společnost ornitologická (ČSO) obvykle druhům, které jsou veřejnosti dobře známé a s nimiž se může setkat ve svém okolí. „Zvonek obývá otevřenou zemědělskou krajinu s poli, sady a pásy křovin, ale žije i v lidských sídlech včetně největších měst, kde vyhledává zahrady a parky,“ říká k udělení titulu zvonkovi Zdeněk Vermouzek, ředitel ČSO.

Zvonky zelené lze u nás pozorovat celoročně. „Na jaře můžeme vidět samce, jak zpívají z vrcholů stromů. Pokud máme na zahradě husté keře, zvonci u nás mohou zahnízdít. Na podzim se potom hejňka zvonků sdružují a potulují se polní krajinou, kde sbírají semena a další rostlinnou potravu. V zimě rádi přilétají do zahrad a na krmítka, kde si vybírají především slunečnicová semena,“ vysvětluje Vermouzek.

Zářivě žlutá páska v křídle v zeleném kabátku, mohutný kuželovitý zobák a hlasitý zvonivý hlas jsou hlavní znaky zvonka zeleného. „Jméno odkazuje na jasný hlasitý zpěv, který připomíná zvonění malého zvončku, případně elektrického domovního

Samec zvonka je pestřeji zbarvený než samice. Má šedozeleň záda, žlutozelenou hrud a šedé skvrny na lici a na křídle. Žluté pásy v křídle a po stranách kořene ocasu jsou velmi výrazné. Také samice má žluté znaky. Její celkové zbarvení je spíše hnědé a šedavé, matnější.
Foto: Jiří Kubík

zvonku. To ale nebylo důvodem k pojmenování, protože jméno vzniklo dříve, než lidé začali zavádět elektrinu do domů,“ vysvětluje Vermouzek.

Ačkoli zvonka dodnes zastihneme na celém území Česka, údaje z Jednotného programu sčítání ptáků (JPSP) ukazují, že zvonků ubývá. „Zhruba až do roku 2010 se zdálo, že zvonek u nás nijak zásadně nemění svoji početnost, na rozdíl od řady dalších druhů zemědělské krajiny. Jako převážně semenožravý druh žijící v blízkosti člověka, často ve vesnicích, na tom byl lépe než řada jiných druhů. Za posledních deset let ale dvě třetiny našich zvonků zmizely. V roce 2021 jsme v JPSP napočítali jen 31% zvonků oproti roku 2011,“ sděluje Vermouzek.

Hlavní příčinou úbytku zvonka je podle ornitologů závažná ptačí nemoc trichomonóza. Kvůli ní se zvonek stal jedním z nejrychleji ubývajících ptačích druhů posledního desetiletí. „Trichomonózu způsobuje parazitický prvok bičenka drůbeží Trichomonas gallinae, která napadá zadní část ptačí ústní dutiny – jícen a vole. Zde se namnoží a způsobuje rozsáhlé záněty, které znemožňují polykání a ptáci nakonec uhynou hladem. Bičenky se přenášejí slinami a zbytky potravy, která odpadne nakaženým ptákům od zobáku. Na vzduchu dlouho nevydrží, ale pokud kousek semín-

ka hned sezobne jiný zvonek, je tragédie hotová. Krmítka, kde jsou ptáci v těsném kontaktu, tedy přispívají k šíření nemoci, a proto se trichomonóze říká krmítková nákaza,“ popisuje Vermouzek.

Nový typ nákazy bičenkou drůbeží nepadající pěnkovitě ptáky, především zvonky, se objevil v roce 2005 ve Velké Británii, odkud se rozšířil dál do Evropy. „U nás jsme první zvonky uhynulé na trichomonózu pozorovali v roce 2012. Od té doby jsme zjistili úhyn řady druhů ptáků, vedle zvonků nejčastěji dalších zrnožravců, především pěnka, čížků, dlasků, vrabců, ale i sýkor. Jedině na zvonky mají ale bičenky naprosto drastický dopad. Že se jedná o vážné riziko, ukazuje i situace v západní a severní Evropě. Ve Velké Británii toto onemocnění způsobilo silný úbytek zvonků až o 67% od roku 2007, ve Skandinávii o necelých 50%,“ popisuje Alena Klvaňová, vedoucí Celoevropského monitoringu běžných druhů ptáků, alarmující úbytek zvonků zelených v některých částech Evropy.

Základními příznaky trichomonózy jsou netečnost, načepýřená peří, apatické chování. „Pták často nemá sílu uletět, v krmítku zdánlivě pospává. Může mít přivřené oči, problémy s dýcháním. Ptákům napadeným bičenkami tečou sliny, často mají mokré opeření kolem zobáku, těžce polyka-

jí, vyplivují potravu. Mnohdy hynou přímo na krmítku či v jeho blízkosti. Smysluplná léčba volně žijících ptáků s trichomonózou není možná. Nákaza není na člověka ani další savce přenosná, pro ptáky je ale vysoce infekční. Pokud ptáka s trichomonózou pozorujeme, je potřeba přestat s přikrmováním aspoň na dva týdny, všechna krmítka vyčistit a nechat důkladně vysušit – bičenku drůbeží sucho spolehlivě zabije – a výskyt ohlásit na birdlife.cz/choroby. Zároveň je nutné informovat sousedy, kteří mají krmítka,“ říká Vermouzek.

Pokud tedy přikrmujeme, dělejme to správně a zodpovědně, abychom ptákům spíš neškodili, vyzývají ornitologové. „Abychom se vyhnuli trichomonóze na krmítku, je klíčová prevence. Denně z krmítka odstraňujeme zbytky potravy a trus. Pravidelně pítka i krmítka čistíme a po umytí necháme důkladně vysušit. Ideálně používáme závěsná krmítka se zásobníky, kde se ptáci nesdružují ve velkých hejnech, namísto velkých dřevěných krmítek, ve kterých ptáci stojí v potravě a která se špatně čistí,“ žádá Vermouzek.

Více o zodpovědném přikrmování na youtu.be/r0ySD548UJ4.

V roce zvonka ČSO vyzývá širokou veřejnost k zapojení do programů občanské vědy, díky kterým se dovíme, kde jsou rozšířené ptačí choroby a také o tom, kde kteří ptáci zimují. „Díky Ptačí hodině a sledování ptačích chorob získáme spoustu informací, které by jinak vůbec nebylo možné získat. Zapojit se může úplně každý, bez předchozích zkušeností,“ říká Alena Jechumtál Skálová, koordinátorka občanské vědy v ČSO.

Monitoring ptačích chorob

- www.birdlife.cz/choroby

Zvonek s typickými příznaky trichomonózy – je apatický, načepýřený, má zavřené oči a jakoby pospává a neulétne ani když se přiblíží člověk.
Foto: Pavel Mezulian

Sledujte vaše krmítka a zahrady a všimněte si nemocných ptáků. Pomozte sbírat cenné údaje o rozšíření trichomonózy a dalších ptačích chorob. Pozorování nemocných (živých či uhynulých) ptáků u krmítka zaznamenejte pomocí formuláře na www.birdlife.cz/choroby. Pozorování je možné doplnit fotkou.

„Loni byl nejčastěji hlášeným druhem právě zvonek zelený a drží tak smutné prvenství. Ptačí nemoci se ale mohou týkat i jiných druhů – i ty je možné a užitečně vyplněním formuláře nahlásit,“ říká Jechumtál Skálová.

Sčítání ptáků na krmítkách: Ptačí hodinka 7.–9. ledna 2022

- ptachodinka.birdlife.cz
- youtu.be/Riy5FuKmqEA

Sčítání ptáků na krmítkách je program, díky kterému ornitologové získají více informací o tom, kteří ptáci u nás zimují. Loni, ve třetím ročníku, se zapojilo přes 27 tisíc lidí, kteří pozorovali půl milionu ptáků.

„V prvním ročníku v roce 2019 lidé zvonky pozorovali na 32% krmítek, v roce 2020 jej účastníci spatřili na 29% krmítek, kdežto loni už jen na 27%. Tři roky po sobě sice pokrývají příliš krátké období, abychom mohli jen na základě dat z Ptačí hodinky tvrdit, že počty přezimujících zvonků v Česku klesají. Ale vzhledem k tomu, že pro naši hnízdící populaci zvonků již bohužel pokles potvrzený máme, je to velmi pravděpodobné a dosavadní výsledky Ptačí hodinky tak bohužel nejsou v případě zvonka překvapením,“ vysvětluje Jechumtál Skálová.

„Během loňské Ptačí hodinky přilétli zvonci zhruba na čtvrtinu pozorovaných krmítek (27%). Nejméně často jsme zvonky pozorovali v Praze (12%), nejčastěji v okrese Rychnov nad Kněžnou, kde se objevili na téměř každém druhém krmítku (48%). Pokud už zvonci krmítka navštívili, průměrná velikost hejna byla pět jedinců. Dohromady jsme během loňské Ptačí hodinky zaznamenali 25 340 zvonků,“ doplňuje Jechumtál Skálová. Kolik jich spatříme během Ptačí hodinky

letos? Zapojte se 7.–9. ledna na ptachodinka.birdlife.cz a pozvěte i své známé. Čím více nás bude počítat, tím kvalitnější informace o přezimujících ptácích získáme.

Pozorování zvonků po celý rok

Vedle monitoringu chorob a Ptačí hodinky lze údaje o pozorovaných zvoncích zelených (stejně jako údaje o všech dalších ptačích druzích) po celý rok vkládat do Faunistické databáze ČSO bez nutnosti vázat se na konkrétní program občanské vědy.

Jak zvonka během celého roku podpořit?

„Místo přikrmování na krmítku připravme zvonkům ideální přirozené prostředí, kde budou moci žít, hnízdit a sbírat potravu. Jak na to? V hnízdním období nekácejte stromy ani neprořezávejte keře – ohrozili byste hnízdění. Udělejte svou zahradu pestrou a různorodou. Takovou, kde ptáci najdou dostatek semen a bobulí pro sebe a housenek či pavouků pro mláďata. Pokud hospodaříte na poli, snažte se omezit chemii, zakládejte remízky s křovinami, úhory, zkrátka se snažte nabídnout místo ke sběru potravy a hnízdění. Mimo zimní období se nemoci šíří více než v zimě, proto doporučujeme od jara do podzimu ptáky nepřikrmovat a naopak ptákům vytvořit prostředí, kde by našli přirozenou potravu a nemuseli se shlukovat na krmítku. Vždy, když přikrmujete, důsledně dodržujte hygienu a preferujte taková krmítka, kde se ptáci příliš nesdružují a krmítka, která se dobře čistí. Zvonek byl donedávna běžným druhem, nyní je stále vzácnější. Je jen na nás, zda přijmeme zodpovědnost, abychom ptákům v dobrém úmyslu neškodili,“ uzavírá Vermouzek.

Jak je již zvykem, v únoru vydá ČSO zvláštní číslo časopisu Ptačí svět věnované ptákovi roku, kde se dozvíte mimo jiné to, kam byl zvonek z Evropy introdukován, kam létají tažné populace na zimu, nebo jak je ovlivňuje současné zemědělské hospodaření, ale i to, jak můžeme zvonkovi pomoci.

Kontakt pro další informace

Zdeněk Vermouzek,
773 380 285, verm@birdlife.cz,
ředitel České společnosti ornitologické

Alena Jechumtál Skálová,
koordinátorka občanské vědy ČSO,
774 920 389, skalova@birdlife.cz

Stále více vodních ptáků vyhledává městské řeky jako zimoviště

Zima ještě nekončí, většina rybníků je zamrzlá a vodním ptákům ubývá přirozené potravy, tak se někteří přemístili na řeky ve městech. Dobře vědí, že je zde tepleji a navíc jim tam lidé nosí potravu.

Jde především o labutě velké a kachny divoké. Ojedinele se zde objevují i lisky černé, rackové chechtaví, poláci velcí nebo chocholačky. Velmi vzácně i hvízdáci euroasijské, ostralky štíhlé, slípky zelenonohé nebo kachničky mandarínské.

Na řece Bečvě v Přerově v letošním roce zimuje velké množství morčáků velkých, které doprovází desítky racků bělohlavých, které doprovází desítky racků bělohlavých, které doprovází desítky racků bělohlavých.

kormorán velký

kachnička mandarínská

morčák velký – samice

racek bělohlavý
s kroužkem PKHU

polák velký

labuť zpěvná s krčním límcem

hlavých. Jde o rybožravé kachny, jejichž přítomnost je důkazem, že je tato řeka plná drobných ryb.

Někteří lidé chodí vodní ptáky přikrmovat, a proto je dobré připomenout, že nejvhodnější potravou jsou, podle odborníků z Moravského ornitologického spolku, semena pšenice, loupáný oves nebo kukuřice, slupky jablek a zbytky listové zeleniny.

V menší míře lze použít i kousky nakrájeného nebo rozlámaného vysušeného bílého pečiva a chleba. V žádném případě na nich nesmí být plíseň nebo sůl, ptáci by se mohli přiotrávit a uhynout. Někteří odborníci nedoporučují přikrmovat vodní ptáky pečivem, ale chovatelé vodní drůbeže na to mají opačný názor.

Labutě často vycházejí i na břeh za lidmi s krméním. Toho občas využívají ornitologové k odečtení jejich kroužků, aby zjistili, odkud k nám přiletěli. Nejčastěji mají české kroužky, ale občas i polské, slovenské, německé nebo chorvatské. Pokud se vám podaří vyfotit nebo odečíst ornitologický kroužek, případně krční límeček, tak dejte vědět ornitologům. Budou vám vděční za pomoc při mapování jejich zimovišť a tahu.

Text a foto: Jiří Šafránek

Foto v příloze: kachny divoké, polák velký, morčák velký, kachnička mandarínská, labuť zpěvná s krčním límcem, racek bělohlavý s kroužkem PKHU.

Další informace čím a jak přikrmovat vodní ptáky najdete zde: <https://avifauna.cz/krmit-kachny-chlebem-jasna-otazka-s-nejasnou-odpovedi/> <https://www.birdlife.cz/zapojte-se/pomoc-ptakum/prikrmovani/prikrmovani-vodnich-ptaku/>

Ornitologické exkurze MOS v době covidové

Pořádání ornitologických exkurzí pro veřejnost v roce 2020 omezila a později i zadržela vládní opatření proti šíření covidové epidemie. Koncem roku 2020 bylo jasné, že i v následujícím roce to může dopadnout podobně a tak vznikl nápad na pořádání malých ornitologických exkurzí. Zveřejněn byl 20. 12. 2020 na webu Moravského ornitologického spolku (MOS) a na webu BirdWatching.cz.

tva, nebo trávit čas s přáteli na výpravách za ptáky.

Od 20. prosince 2020 do konce roku 2021 jsem uskutečnil 72 malých ornitologických exkurzí MOS. Většina z nich proběhla na střední Moravě a některé nás zavedly na jih i sever Moravy, do Slezska a také do východních Čech.

Nebýt covidu, tak by mne nenapadlo udělat exkurzi pro jednoho účastníka. Ale i taková exkurze má smysl a to nejen pro zájemce o pozorování nebo fotografování ptáků. Bylo to něco nového i pro mne. Zkusit to může každý, vřele to doporučuji.

Na podzim, když se zmírnila omezení pro počet účastníků akcí pro veřejnost, jsme si mohli dovo-

lit pořádat i dvě velké ornitologické exkurze v Tovačově. Jednu pro zaměstnance firmy Meopta - optika a veřejnost a také Festival ptactva s ukázkou dalekohledů firmy Swarovski. Další exkurze MOS pořádali kolegové na lokalitách, jako jsou například Záhlínické rybníky a Chomoutovské jezero.

Co nás čeká letos, si netroufám odhadnout, ale doufám, že díky očkování nebudou již žádné omezení pro pořádání společenských akcí. I přesto hodlám pokračovat v pořádání malých ornitologických exkurzí. Je to radost a skvělá relaxace.

Jiří Šafránek

Více informací:

20. 12. 2020 - Malé ornitologické exkurze pro členy MOS, ČSO i pro veřejnost <http://mos-cso.cz/male-ornitologicke-exkurze-pro-cleny-mos-cso-i-pro-verejnost/>

Foto Jiří Šafránek: Exkurze MOS a Swarovski v Tovačově dne 2. 10. 2021

Vzhledem k těžko předvídatelným a často se měnícím podmínkám pro pořádání akcí jsem se rozhodl pořádat ornitologické exkurze i pro malé skupiny zájemců. Maximální počet účastníků byl vždy v souladu s aktuálním nařízením (omezením) vlády. Zájemci o ornitologickou exkurzi si mohli určit lokalitu i datum exkurze. Případně stanovit druhy, které by chtěli vidět.

Zájem byl větší, než jsem čekal a tak jsem musel do terénu častěji než v předchozím roce. Slovo „musel“ není na místě, protože pokud by mne to nebavilo, tak bych to nedělal. Naopak to byla radost poznávat nové zájemce o pozorování ptac-

Foto Jarmila Kačírková: Exkurze MOS a Meopta v Tovačově dne 11. 9. 2021

ČSOP – Ekocentrum Iris plánuje na únor tyto akce:

Kolem přehrady

středa 12. ledna

Výcházka nejen pro seniory z Plumlova do Plumlova, kdy se vydáme kolem Plumlovské přehrady a na zpáteční cestě si projdeme alej Malého Noe s naučnými tabulemi. Ráno společný odjezd autobusem v 9:20 (st. č. 10). Návrat z Plumlova do 13 hod. Délka trasy 5,5 km.

Z Vincencova do Otaslavic

středa 2. února

Výcházka nejen pro seniory povede z Vincencova do Přírodní rezervace Blátka, kde navštívíme známou studánku. Odtud pokračujeme do Otaslavic k věži Hladomorna a k místnímu kostelu. Ráno společný odjezd autobusem v 8:35 (st. č. 8). Návrat z Otaslavic do 11:35 hod. Délka trasy asi 5 km.

Únorové kešky u Alojzova

středa 9. února

Výcházka nejen pro seniory nás zavede do lesů nad Alojzovem, kde spojíme zimní procházku s hledáním kešek. Ráno odjezd autobusem do Alojzova v 9:30 (st. č. 12). Návrat do Prostějova do 13:30. Délka trasy 6-7 km.

Kněžská hora

středa 16. února

Výcházka nejen pro seniory povede z Krumšína k Přírodní rezervaci Kněžská hora. Odtud pokračujeme do lesa Obora nad Plumlovem. Výcházku ukončíme v Plumlově. Ráno odjezd autobusem v 9:35 (st. č. 10) do Krumšína, návrat z Plumlova do 13:30. Délka trasy asi 6 km.

Kolem Chomoutovského jezera

středa 23. února

Výcházka nejen pro seniory povede po břehu Chomoutovského jezera. Na konci zimy zde můžeme pozorovat i vzácné druhy ptáků. Projdeme část naučné stezky Na křídlech ptáků

a vyžijeme ornitologickou pozorovatelnou. Ráno odjezd autobusem v 8:30 do Olomouce (asi st. č. 7) a odtud do Chomoutova, návrat do Prostějova nejpozději ve 13:30. Délka trasy asi 6 km.

Hravá stezka Hloučelou

sobota 26. února - neděle 6. března

Hravá samoobslužná stezka pro rodiny s dětmi o tom, jak dobře znáte písničky, přísloví, pranostiky i pohádky. Stezka bude vyvěšena v biokoridoru Hloučela mezi Kosteckou ul. a novým parčíkem za nemocnicí.

Jarní prázdniny – příměstský tábor

28. února – 4. března, od 7:30 do 16:00

Příměstský tábor plný her a tvoření. Čekají nás vycházky, pokusy, pohybové aktivity, poznávání přírody, hry na zahradě aj. Cena 1900 Kč (v ceně jsou 2 svačiny, oběd z restaurace, pitný režim, veškerý výtvarný materiál, pedagogický dozor atd.). Na tábor je nutné se předem přihlásit na www.iris.cz.

Akce finančně podpořilo Statutární město Prostějov

Český svaz ochránců přírody Regionální sdružení Iris pořádá

Příměstský tábor

Jarní prázdniny

28. 2. – 4. 3. 2022

denně 7.30–16.00

cena 1900 Kč

Za celý týden. V ceně jsou 2 svačiny, oběd z restaurace, pitný režim, veškerý výtvarný materiál, pedagogický dozor atd.

Týden plný her a tvoření.

Čekají nás vycházky, pokusy, pohybové aktivity, poznávání přírody, hry na zahradě, aj.

Na akci je potřeba se předem přihlásit

Husovo nám. 67, Prostějov
přihlášky na www.iris.cz
informace: iris@iris.cz

Kontakt:
ČSOP, Ekocentrum Iris
Husovo nám. 91,
796 01 Prostějov
tel. 603 730 594, 737 898 777
e-mail: iris@iris.cz
www.iris.cz, FB: Ekocentrum Iris

Muzeum Rýmařov

Milí přátelé,
rádi bychom vás pozvali na první letošní vernisáž výstavy.

V sobotu 8. ledna 2022 v 16 hodin v Galerii Octopus rýmařovského muzea zahájíme výstavu kreseb dvou nejvýznamnějších českých umělců JANA ZRZAVÉHO a VÁCLAVA BOŠTÍKA: Vyzařování. Na mimořádné výstavě promluví světový fotograf JINDŘICH ŠTREIT ze Sovince. Při té příležitosti rovněž pokřtíme Katalog výstav v galeriích Octopus a Pranýř rýmařovského muzea v období 2017–2021, a zahájíme tak dalších pět let, doufáme, že úspěšné výstavní sezóny. Publikaci muzeum vydalo za laskavé finanční podpory Ministerstva kultury ČR a města Rýmařova.

Pracovníci rýmařovského muzea a informačního centra vám přejí v celém novém roce co nejvíce zdraví, štěstí, lásky a kultury! Těšíme se na setkávání!

Sledovat nás můžete také na: www.muzeumrymarov.cz, facebook @muzeumrymarov nebo instagram @muzeumrymarov.

S přáním hezkého dne

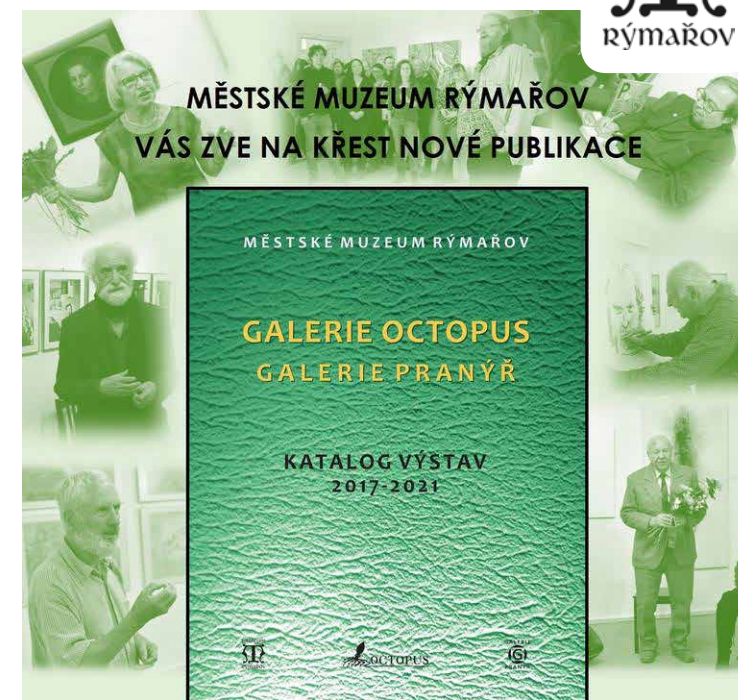
Michal Vyhliďal

**TERNO
SUPERMARKET**

**Partner Zeleného kruhu
Olomouc**

**sobota 8. ledna 2022 v 16 hodin v Galerii Octopus
při zahájení výstavy
JAN ZRZAVÝ / VÁCLAV BOŠTÍK: Vyzařování**

www.muzeumrymarov.cz – facebook a instagram @muzeumrymarov

ACHTUNG FESTUNG | Molitorova knihovna

25. 1. 2022 | Molitorova knihovna, Kosinova 7 | Vstupné dobrovolné

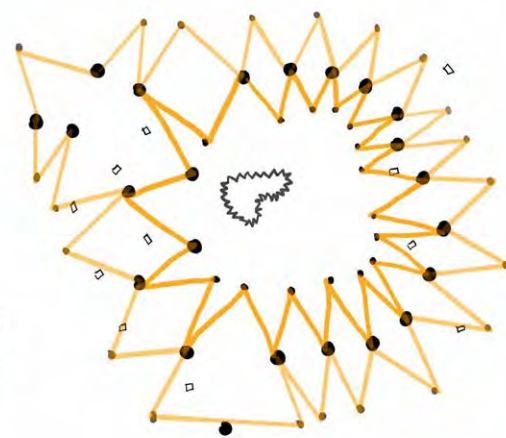
9.00 – 12.00 Veřejná prezentace studentských prací ateliéru Ate-liéru Koleček + Toman + Jemelka. Více fortového věnce jako pojítka města a krajiny.

13.00 – 15.00 Veřejná prezentace studentských prací ateliéru Marek + Mléčka. Pět návrhů možného využití fortu na Šibeničním vrchu.

16.00 Vernisáž výstavy

ACHTUNG
FESTUNG!

V OBJETI
OLOMOUCKÉ
PEVNOSTI

Pevnostní město Olomouc představovalo v polovině 19. století vrchol obranných strategií i vojenského stavitelství. Unikátní soubor jednadvaceti představených fortů vytvořil dodnes ve fragmentech pa-

trný krajinný prstenec velké Olomouce. Na tři desítky studentů brněnské fakulty architektury se ve svých pracích zaměřilo na objevení potenciálu opevněné krajiny

na hranici rozvíjejícího se města i reálné využití vybraných historických objektů.

Výstava potrvá do 6. 3. 2022.

Zabíjačka na Fortu XVII

Velení pevnost nařizuje k 12. 2. zabíjačku. Kdo neviděl, jak se vyrábí jitrnice, tlačěnka, či prejt přijďte na Fort XVII. v Křelově. Zároveň si můžete užít prohlídku pevnosti a odnést si něco domů. Zůstaňte také na oběd! Velení pevnosti dále přikazuje navařit knedlíky, prdeláčku a narazit PLZEN! Začátek v 10.00 hod.

Dále se bude podávat RUM, KONTUŠOVKA a ČERT.

Rodiče, kteří přivedou své děti, nemusejí se obávat, že se jejich ratolesti budou nudit, můžou si užít prohlídku s uniformovanými průvodci.

Na závěr velení rozkazuje uvázati v bezpečné vzdálenosti vojenského důstojnického sluhu Balouna, aby všechno opět nesežral !!!

Knihovna města Olomouce

Dodržujeme platná opatření, na některých akcích je nutná rezervace, viz kontakty

3. 2. 16 hodin
nám. Republiky – **Renesance v Evropě** – s Mgr. Věrou Mičkovou se v rámci cyklu přednášek EuForAll podíváme na architektonické projevy renesance na chrámech a zámcích v Itálii, Francii a Čechách. 585 545 123, dospele@kml.cz

7. 2. a 14. 2. 16 – 18 hodin
pobočka Jungmannova – **Roboti** – workshop pro děti od 8 let, které si sestaví z LEGO stavebnice svého robota a naučí se ho sami naprogramovat. 731 123 081, jungmannova@kml.cz

8. 2. 13 – 16 hodin
pobočka Neředín – **Valentýnské tvoření** – tvořivá dílna pro děti od 5 let, které si vyrobí dárek pro své blízké.

9. 2. 15 do 18 hodin
– kreativní dílna pro dospělé – **Ubrousková technika** – originální dárek k Valentýnu za použití rozmanitě vzorovaných ubrousků. 585 545 123, dospele@kml.cz

10. 2. 13 – 17 hodin
pobočka Holice – **Ozdobné balení dárků** – dílnička pro všechny věkové kategorie.

14. 2. 13 – 17 hodin
pobočka Brněnská – **Valentýnské srdce** – výroba dárku pro toho, koho máte ve svém srdci, vhodné pro děti od 5 let. Ostatní mohou hledat po knihovně srdíčka s poselstvím.

14. – 15. 2.
nám. Republiky – **Rande naslepo (s knihou)** – v oddělení pro dospělé čtenáře si mohou čtenáři vybrat z dárkově zabalených knih, označených pouze iniciálami o jejich obsahu. Možná z toho vznikne „lásky na celý život“.

14. – 18. 2. oddělení pro děti a mládež, nám. Republiky – **Valentýnské dvojice** – v prostorách oddělení mohou děti hledat jména známých hrdinů a spojovat je do dvojice.

15. 2. 17 hodin
nám. Republiky – **Jak se stát dirigentem**

– jak vypadá každodenní práce toho, kdo rozhoduje o umělecké úrovni orchestru, prozradí dirigent Moravského divadla Olomouc 585 545 123, dospele@kml.cz

16. 2. 10 hodin
pobočka Brněnská – **Barevné hrátky s batolátky** – celostátní projekt věnovaný podpoře čtenářství dětí již od narození pokračuje setkáním rodičů s úplně malými dětmi. Budeme si hrát, povídat a číst o barvách. Potěšíme tipy na zajímavé dětské knížky. 731 611 842, brnenska@kml.cz

17. 2. 16:30 hodin
pobočka Jungmannova – **Pohledy na noční oblohu** – Dan Láta ze spolku Hvězdárna Olomouc přesvědčí nadšence, že objekty na noční obloze lze pozorovat i běžně dostupnou technikou. 731 123 081, jungmannova@kml.cz

21. 2. 15 – 18 hodin
nám. Republiky – **Klub deskových her** – hráči deskových her mohou společně strávit příjemné odpoledne s klasickými či novými stolními hrami. 585 545 123, dospele@kml.cz

21. 2. – 25. 2.
oddělení pro děti a mládež, nám. Republiky – **Objev knihovnu** – v oddělení mohou děti v rámci rozšířené půjčovny doby o jarních prázdninách luštit křížovky, vyplňovat kvízy či jen vymalovávat omalovánky a získávat veselé samolepky.

22. 2. 10 – 11, 12 – 17 hodin
pobočka Brněnská – **Minecraft nás baví** – kvíz ze světa Minecraftu pro jeho fanoušky a výroba tzv. „bloků“, které si budou moci vzít domů.

1. 3. 17 hodin
nám. Republiky – **Tajemná moc drahých kamenů** – Pavel Comte Dočkal prozradí, jak díky kamenům můžeme chránit tělo před škodlivými vlivy z prostředí

dí, astrálními zónami a nedobrymi bytostmi. 585 545 123, dospele@kml.cz

4. 3. 16 hodin
nám. Republiky – **Právo není suchopár** – s JUDr. Jarmilou Podivínskou se v rámci cyklu přednášek EuForAll se sejdeme nad Všeobecným občanským zákoníkem 1811 a občanskými zákoníky z let 1950 a 1964. Potěší úsměvné případy ze soudních síní. 585 545 123, dospele@kml.cz

celý únor
oddělení pro děti a mládež, nám. Republiky – **Knihpošta** – dětští čtenáři mohou hodit do připravené schránky nebo napsat na detske@kml.cz vzkaz pro svoji oblíbenou literární postavu.

VÝSTAVY

Budovu na náměstí Republiky ožívají až do konce března fotografie psů hledajících nový domov, které knihovna připravila ve spolupráci s olomouckou pobočkou Ligy na ochranu zvířat ČR.

Pobočka Brněnská zve na Podmalby – obrázky překreslované na sklo.

Pobočka Holice představí výrobky lidí s duševním onemocněním, kteří navštěvují Dům sv. Vincence Charity Olomouc.

Na pobočce Jungmannova si do konce února nenechte ujít Barevné vzpomínky Ludka Mazura, olomouckého grafika a fotografa.

Filmové ceny

Se svým prvním celovečerním dokumentem **Nová šichta** jsme nyní získali nominace na Cenu české filmové kritiky a Českého lva za „nejlepší dokumentární film“. Pakliže jednu z těch cen dostaneme, bude to již naše čtrnáctá cena za „nejlepší film“. Co to však znamená? Je slovo „nejlepší“ adekvátní adjektivum pro film?

Film není sport a nedá se tak hodnotit. Filmové ceny však pro širší veřejnost přinášejí podobné zjednodušení, jako by šlo o medaile na sportovním mistrovství. Často se k nim váží významné finanční obnosy, či mediální pozornost. Širší veřejnost si však, myslím, příliš neuvědomuje, že to, jaký film byl a bude oceněn, nezávisí ani tolik na filmech samotných, ale daleko více na těch, kdo cenu udělují. V loňském roce například dokument Eriky Hníkové „Každá minuta života“ (který osobně považuji za výborný) získal ocenění v prestižní Hlavní soutěži Karlovarského Festivalu. Nyní se však nedostal do pěti nejlepších dokumentů dle nominací na Českého lva. Znamená to, že těchto 5 filmů, je snad lepších? Z mého pohledu vůbec ne. Ale možná to měl film, který diváky spíše zneklidňuje, než uklidňuje, snaží se na ocenění v úzkém kruhu poroty, nežli v hromadném hlasování akademiků. Neobešli bychom se v názvech ocenění, alespoň beze slova „nejlepší“? Objektiv-

ně nejlepší film totiž neexistuje a nepřijde mi správné, takové očekávání vyvolávat. Nejlepší film má každý z nás jiný. Pakliže se bavíme o Cenách kritiky a Lvech, ve skutečnosti je to vlastně ocenění o „nejpopulárnější film“ mezi kritiky, a „nejpopulárnější film“ mezi akademiky v případě Lvů.

Na druhou stranu filmové ceny má stále, myslím, cenu udělovat, protože je pořád lepší, když se alespoň nějakým filmům dostane větší pozornosti, nežli by byla v jejich množství zcela rozmělněna. Pakliže nehledáme film „nejlepší“, ale zkrátka subjektivní výběr filmů aktuálně kvalitních, hrají, myslím, zejména nominace na ceny významnou úlohu. Z hlediska producenta mohou být ceny zásadní pomocí v rámci medializace filmu a marketingové kampaně, kterou si nemohou dovolit zaplatit, pakliže se jedná o silně nekomerční tituly, typicky třeba dokumenty. Ceny mohou najít dobrým filmům nové diváky a v tom mi připadají smysluplné. Občas také vytáhnou na světlo světa

film, který z různých důvodů nezaslouženě zapadl. Jako třeba letos „Okupaci“, nebo předloni „Karel já a ty“.

Zároveň, když se kolem sebe rozhlédnu, tak snad všichni kolegové z filmového průmyslu, které znám, filmové ceny všech druhů intenzivně sledují. Čistě prakticky, mám dojem, že ceny v očích ostatních přinášejí jakousi objektivizaci kvality a pro tvůrce jsou tak důležité. Například když žádáte o dotaci Státního fondu kinematografie, jedna z oblastí bodového hodnocení je tzv. „personální zajištění projektu“. Když máte ve svém týmu mnoho oceňovaných autorů, získáváte zde více bodů a snadněji zafinancujete svůj další projekt. Myslím, že „decision maker“ (rozhodčí) v různých institucích a komisích, bez kterých se při výrobě filmu neobejdete, ceny vnímají jako určitý objektivní příslib, že projekt dobře dopadne. Zkrátka vám to, jakožto autorovi, či producentovi, zlepšuje vyjednávací pozici na mnoha frontách.

V posledních 20 letech došlo k zásadní proměně filmového průmyslu ve smyslu, že audiovizuálního obsahu je kolem nás obrovské množství a je velmi snadno dostupný. Mnoho lidí tak čelí dilematu co sledovat a v něm by ceny mohly nabídnout určité vodítko. Zároveň se však cen nyní také uděluje ohromné množství. Možná je to dalším důsledkem rozpadu divácké obce na mnoho specifických skupin a intenzivní snahy tyto konkrétní diváky nějak oslovit?

Jindřich Andrš

Hanácká Sibiř

Dobrý den,

Jménem 3. skautského oddílu Kamzíci Doloplazy, bych Vás rád pozval na již tradiční zimní putování **Hanáckou Sibiří k prameni Odry**

Kdy? V sobotu 5. 2. 2022

Zimní outdoorová akce s cílem u pramene evropsky významné řeky za vašimi humny. Ideální příležitost protáhnout si během zimy nohy v přírodě, setkat se s přáteli, opět buřta a zahřát se svařákem. Tak vezměte přátele a dorazte, budeme se těšit.

Přímo u pramene Odry pro Vás bude od 8:00 do 14:30 připraveno občerstvení (kabanos, svařák, čaj) a oheň.

Akci najdete také na našem facebooku www.facebook.com/SkauskysOddilKamziciDoloplazy, kde ji můžete sdílet mezi svými přáteli. Uděláte nám radost :)

Přístupové cesty:

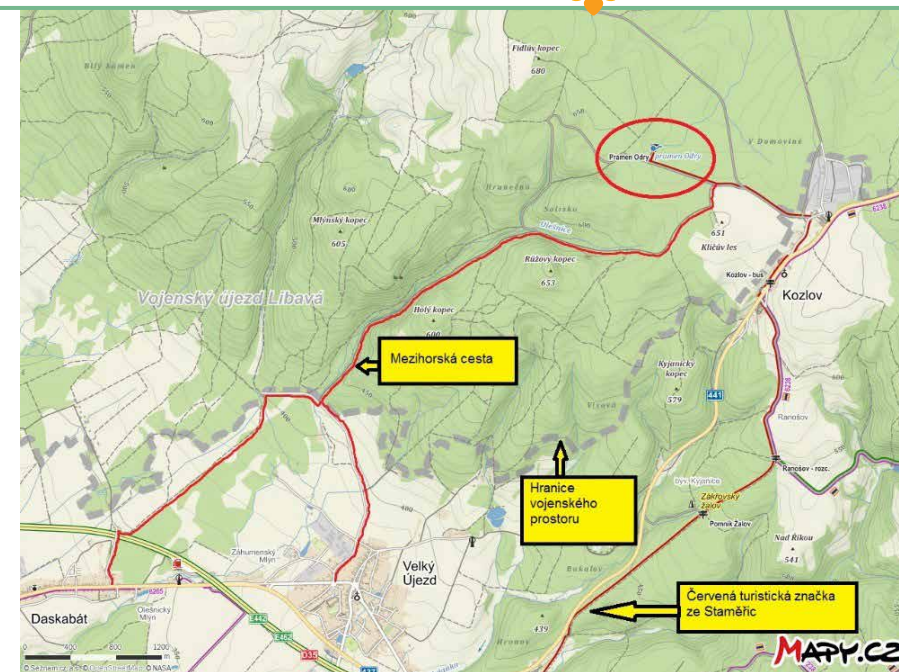
- Trasa z Daskabátu a Velkého Újezda po Mezihořské lesní cestě, pohyb mimo tuto cestu je zakázán
- Trasa po červené turistické značce ze Staměřic, přes Zákřovský žalov a Kozlov
- Trasa po červené turistické značce z Kozlova

Protože pramen Odry se nachází ve vojenském prostoru, prosíme všechny účastníky, aby se pohybovali jen po vyznačených trasách na přiložené mapě.

Budeme se na vás těšit.

Za skauty z Doloplaz,

Jakub Voldán

5. 2. 2022

SOBOTA

OBČERSTVENÍ ZAJIŠTĚNO

nebo se stavíte v Hospůdce u Svatého Huberta v Kozlově kde můžete získat turistické ražítka, ochutnat zvěřinu, domácí polévky, uzeniny, nebo výbornou kávu (orientační bod kostelní věž)

K PRAMENŮ ODRY

www.doloplazy.skauting.cz

Olomouc třídí odpad,

Papír

Nebezpečné odpady

Nápojové kartony

Sklo

Plasty

přidejte se také vy...

• sbíráme,
• separujeme,
• recyklujeme

Olomouc třídí odpad

TECHNICKÉ SLUŽBY: MĚSTA OLMOUC

Novinky v ZOO Olomouc

BILANCE ROKU 2021

Na tomto místě přinášíme vždy čísla zhodnocení uplynulého roku. Ze všeho nejvíce bychom ale chtěli poděkovat za neutuchající přízeň. Lidem, kteří zoo finančně pomohli, byť se jejich návštěvníky nestali, i všem těm, kteří ji podpořili už tím, že přišli a podíleli se na nejvyšší návštěvnosti za posledních 10 let, byť byla zahrada téměř 4 měsíce z roku zcela uzavřená. Zásadní podíl na finanční stabilitě zoo má její zřizovatel Statutární město Olomouc, který v tomto roce přispěl částkou 33 mil. Kč. „*Přeji všem lidem, aby se k nim ostatní chovali tak, jako se k naší zahradě chovala veřejnost po celý rok,*“ dodává ředitel Zoo Olomouc Dr. Ing. Radoslav Habáň. Olomoucká zahrada otevřela brány svým návštěvníkům poprvé v roce 1956. 16 517 023 je celkový počet návštěvníků, který do ní od jejího založení zavítal. V roce 2021 se turniket u vstupu otočil celkem 367 248 krát. Na ploše 42 ha zoo chová 1621 jedinců ve 392 druzích. Rok 2021 přinesl narození 270 mláďat.

NÁVŠTĚVNÍCI

Počet návštěvníků se zastavil na čísle 367 248. Jedná se o nejvyšší návštěvnost za posledních 10 let. Pro srovnání v roce 2020 byla návštěvnost 293 457 osob, v roce 2019 pak 348 209. Nutno zmínit, že si covidová doba v uplynulém roce vyžádala uzavření zahrady od 1. 1. do 12. 4. 2021. O to více děkujeme a vážíme si trvalé přízně návštěvníků o zoologické

zahrady v celé naší zemi.

ZVÍŘATA

Mezi významné odchovy můžeme nepochybně zařadit zdařilý odchov lvička zlatého, kozorožce kavkazského, kaloně Rodriguezského, zoborožce kaferského, zubra evropského, lemura katy, medojeda kapského. Návštěvníky jistě potěšil nově přivezený pár levhartů mandžuských, dva samci pandy červené. Ta se v zoo objevila vůbec poprvé stejně jako nově přicestovalí velbloudi jednohrbí.

KRMIVO

Jelikož zvířata hodovala, roční útrata za nákup krmiva činila 6.860.570 Kč. Náklady na denní spotřebu krmiva pak představovaly částku 18.796 Kč. Pro srovnání v roce 2020 byly částky tyto: 6.436.801 Kč a 17.587 Kč.

STAVEBNÍ POČINY

V průběhu roku došlo k otevření nové expozice terárií (nevyužitý interiér vyhlídky pavilonu žiraf se proměnil v další zbrusu novou expozici terárií, která představuje království pro varany, užovky, leguány, zlatohlávky a další obyvatele), expozice pro rysy (kůrovec i vichřice Eberhard se neblaze podepsali na výběhu rysů karpatských, nově se tedy vybudovala prostorná vyhlídka pro návštěvníky a rysům se současně zvětšilo jejich území), expozice pro pandy červené (Zoo Olomouc rozšířila kolekci svých zvířat o velice atraktivní živočichy - pandy červené, své útočiště našli v původním výběhu nosálů, který byl

pro ně speciálně upraven, oba samci přijeli z Francie, konkrétně z místa Parc Zoologique et Château de la Bourbansais). Do rozvojových plánů patřily: gastro provozovna (v blízkosti pavilonu šelem vzniká další provozovna rychlého občerstvení pro veřejnost), nádrže na dešťovou vodu (rekonstrukce rybníčku v centrální části zoo, položení záhytných nádrží na dešťovou vodu, dotace z MŽP), inženýrské sítě (příprava na zahájení stavby inženýrských sítí).

Iveta Gronská
tisková mluvčí, marketing
+420 608 101 325

Rozloučení s rokem 2021

Již dva roky zažíváme všichni kvůli covidu 19 celou řadu omezení, která samozřejmě ovlivňují i spolkovou činnost všech spolků a sdružení. Ne jinak tomu je i v našem Mysliveckém spolku Blata Hněvotín, které zrušilo nejen hlavní hon, ale i akce připravované pro občany obce jako je hojně navštěvovaný Novoroční výšlap a myslivecký Ples. Což je prakticky jedinná možnost, jak se přiblížit k občanům a také získat finance k nákupu krmiva pro zvěř. A tak se v této pandemické době snažíme alespoň udržet a utužovat kolektiv. Proto se skupina členů domluvila na uspořádání posezení nazvaném rozloučení s rokem 2021.

Posezení pod vedením zdejšího místopředsedy MS Pavla Pospíšila se uskutečnilo v závěru prosince 2021 na mysliveckém zařízení zvaném Výrovka, stojícím v hněvotínských skalách. Každý z přítomných členů něco přinesl a tak nakonec na bohatě prostřeném stole leželo vánoční cukroví, slané pečivo, domácí uzený bůček, kančí maso a divoký krocan, kterého vyhrál Pavel v tombole na honě v Dubu / nad / M. i zelená a kofola. Pavel společně s Mirkem Špičákem se hned dali do úpravy masa a Petr Kubíček loupal brambory, aby na polední oběd byl připraven pečený krocan a kančí výpečky s bramborem. Škoda jen, že účast vzhledem k omezením nebyla taková, jak bylo plánováno.

Po bohatém obědě a při kávičce se sedělo, povídalo a plánovalo. Při tomto povídání padl také návrh na uspořádání v létě pro občany Hněvotína nějaké posezení, třeba u zvěřinového guláše. To dle souhlasných reakcí bylo hodnoceno jako dobrý nápad. Tento nápad je zatím samozřejmě jen návrh, který se bude projednávat v širším kolektivu, ale jistou podporu již má.

Sedělo se a povídalo v příjemně vyhřátém prostředí, ale čas neúprosně ubíhal. Venku se již dávno setmělo a tak nastal čas loučení a přání hlavně hodně zdraví do Nového roku 2022. Teď jen musíme čekat, až opadne pandemie omikronu a všichni zůstaneme zdraví, což si všichni po všech těch útrapách s covidem již zasloužíme. To vše přejeme také všem našim příznivcům a lidem dobré vůle na celé planetě.

Rudolf Krč

Pavel Pospíšil
porejuje kančí
maso na výpečky

Petr Kubíček loupe brambory

Mirek Špičák
čistí krocana

Společná konzumace jídla

Arcivévoda Karel oslavil 61. narozeniny

8. ledna proběhla v chrámu Nanebevzetí Panny Marie ve Strážnici tradiční mše svatá u příležitosti 61. narozenin arcivévody Karla Habsbursko-Lotrinského, vnuka blahoslaveného císa-

ře a posledního českého krále Karla I. Následovalo společné posezení jeho ctitelů ve vinném sklípku v nedalekých Kozojídkách. Stalo se tak péčí Místní společnosti Koruny České ve Strážnici

a moravského zemského hejtmana MVDr. Jiřího Čížka.

Toto číslo vyšlo s podporou Lékárny U černého orla v Prostějově

Časopis vychází s podporou Koruny České

zelení A DOBA – měsíčník zelených hnutí

Vydává Zelený kruh Olomouc. Náklad 2 500 výtisků. Uzávěrka 15. dne v měsíci.
Šéfredaktor MUDr. Pavel Andrš, výtvarný redaktor Jiří Komár Jurečka
Redakce: V Kotlině 4, 779 00 Olomouc, tel./fax: 585 436 926
e-mail: zeleny.kruh.ol@mybox.cz, <http://www.zelenykruholomouc.cz>
Objednávky na adrese redakce.
Registrováno referátem kultury OkÚ Olomouc pod číslem MK ČR E 12634.
Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpným závodem Severní Morava, č. j.: 543/97 - p/1 ze dne 10. 2. 1997

adresát:

Tištěnou verzi tiskneme na recyklovaném papíře běleném bez použití chlóru

TISK: Petr Skyva, tel.: 608 869 087